

Udkomne Bøger.

Den kongelige Veterinær- og Landbohøjskole 1858—1908.

Festskrift ved Højskolens halvtredsindstyveaars Jubilæum 24. August 1908. Udgivet ved Bibliothekskomiteen. Redaktion: *J. E. V. Boas* og *A. Oppermann*. 593 Sider i Kvart. 10 Kr. (For nuværende og tidligere Elever ved Højskolen 5 Kr.) (Aug. Bangs Boghandel. Kjøbenhavn.)

Dette anselige Værk, der foreligger i et Udstyr, værdigt et Festskrift for en stor, betydningsfuld og anset Institution, bringer en Rigdom af forskelligartede Oplysninger: om Højskolens Forhistorie og Oprettelse, om tidligere Tiders Undervisning for Veterinærer, Landmænd, Landmaalere og Landinspektører, Gartnere og Forstmænd, om Højskolens Forhold i Almindelighed (Administration og Organisation, økonomiske Forhold, Bygninger, Haven, Bibliotheket m. v.), om de enkelte Studiefag (under hvilke alle tidligere og nuværende Lærere biograferes), om Forsøgslaboratoriet o. s. v. En Række af Højskolens Lærere og af Mænd, der ere knyttede til den, have i Forening med Mænd, som ere tidligere Elever eller der eje særlige Betingelser for at redegøre for visse Sider af dens Virksomhed, udarbejdet de enkelte Afsnit. Der kommer herved ganske vist en velgørende Afveksling, men ogsaa en vis Ulighed ind i Fremstillingen, særlig af de biograferede Læreres Virksomhed og Personligheder. Der gives ikke blot af de afdøde en personlig Værdsættelse — der, som forstaaeligt er, er udarbejdet efter den gode, gamle Regel *de mortuis nil nisi bene* — men ogsaa af de nu virkende Lærere. I Jubilæumsstemning dvæler man selvfølgelig helst ved de udmærkede Sider hos de skildrede Personer, og i vore Dage anvendes jo gerne de stærkt rosende Adjektiver. I saa Henseende ydes der i Festskriftet rigelig Tribut til Døgnen og hvad Døgnets er. Mange vilde imidlertid vistnok have foretrukket, at den personlige Værdsættelse alene havde været forbeholdt de døde, eller at den i al Fald for de levendes Vedkommende havde faaet den knappe Korthed, som det af flere Grunde som Regel er heldigst at give Vurderingen af samtidige.

Det var fremsynede Mænd, der for et halvthundrede Aar siden lagde Planen for Højskolen og gjorde den, i Modsæt-

ning til alle tidligere Landbrugsskoler, til en udelukkende theoretisk Læreanstalt. Solidt og godt var det Grundlag, der blev lagt for Skolens Virksomhed, og paa det har denne kunnet bygges videre, op til det store Omfang, den har nu. Nogle faa Data til Belysning af Udviklingen: Det gennemsnitlige aarlige Antal Kandidater, der udgik fra Højskolen, var i Perioden 1858—63 26 og i Tiden 1903—07 75. Det samlede Antal Kandidater til Udgangen af Undervisningsaaret 1907 har i alt været 2413, nemlig 1107 Dyr læger, 752 Landbrugskandidater, 167 Landinspektører, 155 Havebrugs- og 232 Forstkandidater. Desuden have 27 Landbrugskandidater taget Eksamen efter Fortsættelseskursus. De faste Læreres Tal, der i en længere Aarrække var 7, er nu vokset til 22; af Docenter var der i 1859 knyttet 8 til Skolen, Tallet har siden varieret og er nu 8, medens Assistenternes Tal er vokset fra 5 til 18. Bibliotheket talte i 1858 5500 Bind, nu tæller det 42500. I Højskolens første Aar udgjorde det ordinære Statstilskud 66800 Kr., i 1907—08 422844 Kr.

Disse Data ere jo kun nogle statistiske Udtryk for den stedfundne Fremgang, om det væsentlige i denne, om den udvidede og forbedrede Undervisning maa man læse sig til i, hvad der meddeles om de enkelte Studiefag. Derimod kan Skriftet selvfølgelig ikke bringe direkte Oplysninger om den vigtigste Følge af Højskolens Virksomhed, om dens vejledende, vækkende og ansporende Indflydelse paa dansk Landbrug, Havebrug og Skovbrug i alle deres Forgreninger og om den store Betydning, den derigennem har haft for Landets økonomiske Fremgang.

Anvisning til Beskyttelse af faststaaende Maskiner undergivne det kommunale Tilsyn. Udarbejdet paa Foranledning af Justitsministeriet til Vejledning for Tilsynsmænd og Maskinbyggere af Statskonsulent *C. V. Birk*. 20 Sider. 25 Øre. (Gad's Bogh. Kjøbenhavn.)

Hædrede Husmænd. Billeder og Biografier af *A. Christensen*. 196 Sider. 2 Kr. 50 Øre. (Alb. Bayers Forlag. Aarhus.)

Danmarks Smør-Pris-Statistik. Udgivet af Udvalget for Mejeri-Statistik. 5. Aarsberetning, udarbejdet af Kontoret for Mejeristatistik ved *Johannes Kyed*. 29 Sider. Beretningen er ikke i Boghandelen, men kan faas gennem det nævnte Kontor for 50 Øre. (Odense.)

Mindre Meddelelser.

Beskyttelse af Fugle i Tyskland. Den gradvise Forsvinden i Tyskland af alle Slags Fugle, men særlig af Sorter, der anses for nyttige for Landbruget, har bevirket, at der for 2 Aar siden i Hamborg er bleven oprettet en Statsanstalt for Beskyttelse og Bevarelse af Fugle i de tilgrænsende Landdistrikter. Anstalten er organiseret og bestyres af Professor i Botanik ved Hamborgs botaniske Have, medens den praktiske Udførelse af de forskellige Foranstaltninger til Beskyttelse af Fuglene er lagt i Hænderne paa en Inspektør, en saa kaldet *Vogelwart* (»Fuglevogter«).

»Fuglevogteren« er bleven uddannet til sin Gerning hos en større tysk Jordejer (Hr. v. *Berlepsch*), som i lang Tid har gjort Fuglebeskyttelsen til specielt Studium. Hr. v. *Berlepsch* har udarbejdet Reglerne saa vel for den korrekte Konstruktion af Fuglekasser og deres Ophængning paa passende Steder som for Plantningen af tætte Fuglekrat — de 2 Hovedmetoder, som han anbefaler baade til Beskyttelse og Forøgelse af Fugle.

Saa vel adskillige udstrakte Parker og Haver i Hamborgs Omegn (*Friedrichberg*, *Farmsen* o. s. v.) som Landdistrikterne inden for Byens Territorium ere nu blevne forsynede med Fuglekasser; de Fugle, for hvilke de ere bestemte, ere Mejsler, Stære og Spætter. I Fjor er der frit uddelt 1200 saadanne Kasser og solgt 300; i alt skal der være ca. 4000 kunstige Fuglereder i Brug i Hamborgs Omegn.

En Methode til Fuglenes Beskyttelse er Plantning af tætte Krat til Ly og Læ, og de lokale Autoriteter ere nu bl. a. i Gang med i et af Landdistrikterne at plante et Krat paa omtrent 2000 Kvadrat Meter. Det bestaar hovedsagelig af Slaaentorn Buske med en Afstand af ca. 2½ Fod mellem hver af dem. Efter hver 12. Busk plantes Bøg, Ask og Gran; saa skal der være mindre Grupper af vilde Ribs og Stikkelsbær, og omkring det hele skal der plantes et beskyttende Hegn af

vilde Rosenbuske. Det er godtgjort, at der i Løbet af meget kort Tid udvikler sig et rigt Fugleliv inden i disse Krat.

Den preussiske Regering har udgivet flere Pjecer med Beskrivelse af saadanne Fuglereder og Krat i den Hensigt at opmuntre til Beskyttelse af nyttige Fugle.

(The Journal of the Board of Agriculture.)

Tuberkulosens Udbredelse i Danmark i Aaret 1906 er behandlet i et af Statens statistiske Bureau for nylig udsendt Hefte (»Statistiske Meddelelser«, 4. Række, 26. B., 8. H.). Af de meddelte Oplysninger fremgaar det, at det samlede Antal Tilfælde af Lunge- og Strubetuberkulose i Aaret 1906 var 11,587 eller $4\frac{1}{2}$ p. m. af Landets Befolkning. Disse Tilfælde fordelte sig saaledes:

	Antal Tilfælde.	I Promille af Befolkningen.
Kjøbenhavn og Frederiksberg	3425	6.7
Provinsbyerne	2288	4.5
Landdistrikterne	5874	3.8

Disse Tal tyde paa, at Tuberkulosen er mest udbredt i Hovedstaden, mindst paa Landet. Lades Hovedstaden ude af Betragtning, var Antallet af Tuberkulosestilfælde i Promille af Befolkningen 3.2 paa Øerne og 3.9 i Jylland. Tuberkulosen synes altsaa at være betydelig mere udbredt paa Halvøen end paa Øerne.

Til Oplysning om det forholdsvise Antal angrebne blandt Besidderne af større og mindre Landbrug samt blandt Landarbejdere meddeles følgende Tal:

Af 1000 Personer vare angrebne af Tuberkulose:

	Mænd (30—60 Aar).	Kvinder (18—60 Aar).
Godsejere, Proprietærer, Forpagtere .	(1.9) p. m.	(7.9) p. m.
Gaardmænd	4.2 —	9.6 —
Husmænd, Bols mænd, Parcellister . .	5.4 —	10.2 —
Landarbejdere	5.6 —	9.2 —

De større Jordbrugere synes altsaa at være mindst angrebne, men Tallene ere dog for smaa til, at paalidelige Slutninger kunne udledes af dem. Et noget større Antal udviste Gaardmandsklassen, og for Husmandsklassen og Landarbejderne var Antallet størst.